

Ne zabijati glavu u pesak

Teret klimatskih ciljeva postepeno izbija u prvi plan

Studija: Kako sprečiti seljenje EU “prljave industrije” u inostranstvo

Odobrene kompenzacije za gašenje nemačkih TE na uglj

Komisija popustila? Opšte-EU, a ne pojedinačni cilj smanjenja GHG

EU komesar: Nema dovoljno „čiste“ struje za direktnu elektrifikaciju saobraćaja

Taksonomija zelenih finansija EU: Orvelovski mehanizam

EK: Opšte-EU, a ne pojedinačni cilj smanjenja GHG od 55% do 2030.	OVDE
Taksonomija zelenih finansija EU: Orvelovski mehanizam	OVDE
ACER usvojio Metodologiju za zone trgovanja električnom energijom	OVDE
Studija: Kako sprečiti seljenje EU “prljave industrije” u inostranstvo	OVDE
EK: Kompenzacije za gašenje nemačkih TE na ugalj u skladu sa EU pravilima državne pomoći.....	OVDE
Nemačka : 165.000€/MW kompenzacija za prve TE na ugalj	OVDE
Gensek UN: Nemačka da ukine ugalj do 2030.	OVDE
Ukrajina dovršava koncept reforme industrije uglja	OVDE
Višestruko štetan poljski plan napuštanja uglja – ekolozi	OVDE
EU pregovara sa Poljskom oko podrške oštrijem klimatskom cilju	OVDE
Prosečne cene kliringa na tržištu električne energije jugoistočne Evrope Nedelja 16-22 novembar 2020	OVDE
Britanski regulator predlaže povećanje granice cene za struju/gas snabdevačima	OVDE
Energetska zajednica ne stagnira, već ide putem energetske tranzicije – Sekretarijat	OVDE
Energetske kompanije u Rumuniji žale se na regulatora	OVDE
Rumunija briše nove termoelektrane na ugalj iz svojih planova	OVDE
Enel ulaže u podizanje OIE kapaciteta na 120 GW	OVDE
Bugarski regulator još nije odobrio prodaju CEZ Bulgaria	OVDE
EU komesar: Nema dovoljno „čiste“ struje za direktnu elektrifikaciju saobraćaja	OVDE
IEA: EU "carina" na CO2 nosi "veliki rizik" od trgovinskih ratova	OVDE
Evropska komisija zaoštrava pravila za finansiranje gasnih projekata	OVDE
Počinje probni rad terminala LNK Krk	OVDE
Szijjarto: LNG Krk ključan za Mađarsku	OVDE
Gasprom 5. decembra obnavlja radove na Severnom toku 2	OVDE
Gaspromovi EU partneri ostaju u projektu Severni tok 2	OVDE
CEO Wintershall-a: Ne sekiraju nas američke pretnje Severnom toku 2.....	OVDE

EK: Opšte-EU, a ne pojedinačni cilj smanjenja GHG od 55% do 2030.

BRISEL - Evropska unija pripremila je sporazum kojim će smanjiti emisiju gasova staklene bašte (GHG) za najmanje 55% do 2030. u odnosu na nivo iz 1990. godine, što je cilj za koji se nada da će ga odobriti svojih 27 članica na samitu sledećeg meseca, pokazuje procureli dokument u koji je **Reuters** imao uvid.

Ako sastanak čelnika EU 10.-11. decembra odobri nacrt zaključaka, EU će biti prva velika ekonomija koja je uskladila klimatski zalog prema Pariskom klimatskom sporazumu UN-a 2015. pre isteka roka za to do kraja godine.

Trenutni cilj za 2030. godinu za članice EU je smanjenje emisije od 40% u odnosu na nivo iz 1990. godine, što je već iznad iznosa koji su obećali drugi veliki emiteri poput Kine i Sjedinjenih Država.

Evropska komisija, predložila je podizanje cilja na 55% u septembru, rekavši da ništa ispod toga neće dovesti EU na pravac da dostigne nultu

emisiju do 2050. godine - cilja koji je već potpisala.

Kolektivni, ne pojedinačni zadatak

U dokumentu se kaže da će novi cilj zemlje EU ostvariti "kolektivno" - što bi trebalo da umiri zemlje sa većim osloncem na ugljil poput Češke, koja je insistirala na takvom prilazu, umesto da to bude obaveza za svaku pojedinačnu članicu.

U nacrtu se takođe kaže da će cilj odražavati različite nacionalne okolnosti zemalja, kao i da će predstojeće reforme tržišta ugljenika u EU obezbediti sredstva siromašnijim državama da investiraju u čistiju energiju.

Poljska, duboko zavisna od uglja, saopštila je da joj je potrebno više analiza ekonomskih posledica pre nego što se pridruži strožijem klimatskom cilju.

Taksonomija zelenih finansija EU: Orvelovski mehanizam

BRISSEL - Održiva taksonomija zelenih finansija Evropske komisije nosi sva obeležja neuspelog upravljanja: netransparentnost, nepreciznost i subjektivnost s kaznenim pristupom, piše za **Euractiv** Daniel Gegen (Guéguen), profesor na Evropskom koledžu i pridruženi partner u EU programu partnerstva za životnu sredinu (EPPA).

Uredba 2020/852 kojom su postavljeni okviri pomenute taksonomije, može se sažeti u nekoliko reči: napuštajući svaku zakonodavnu ambiciju, ona poverava Komisiji donošenje delegiranih akata kako bi utvrdila je li neka ekonomska aktivnost održiva ili nanosi značajnu štetu životnoj sredini.

Na taj način Komisija dobija moć kojom će regulisati pitanja od vitalnog značaja.

Isto vredi i za nacrt zakona o klimi koji predlaže davanje ovlašćenja Komisiji da delegiranim aktima utvrdi putanju smanjenja evropskog ugljeničkog otiska, piše Gegen.

Međutim, nadzorna moć država članica nad delegiranim aktima vrlo je slaba. Odbori za komitologiju, prethodno odgovorni za ove vrste „kvazi-zakonodavnih“ mera, više ne postoje. Zamenjeni su pukim stručnim grupama koje imaju isključivo savetodavnu ulogu, bez prava glasa.

Što se tiče taksonomije, još je gore što Komisija odbija da svoj nacrt delegiranog akta dostavi Stručnoj grupi, suprotno svojim pisanim obavezama. Nacrt, koji bi trebalo da bude usvojen do kraja decembra nakon javne rasprave, države članice su mogle da vide tek 20. novembra, zahvaljujući tome što je procureo do medija.

Ko je dozvolio da ovaj tekst procuri? Je li to bila najnovija verzija ili preliminarni nacrt? Nalazimo se duboko na teritoriji lošeg upravljanja, na nivou koji nikada ranije nije viđen, konstatuje Gegen.

Studija: Kako sprečiti seljenje EU “priljave industrije” u inostranstvo

FRANKFURT - Evropska unija (EU) bi trebalo da u okviru paketa čiste energije podstakne investicije potrebne za postizanje svojih klimatskih ciljeva do 2030., istovremeno, međutim, štiteći konkurentnost svoje industrije, stoji u **analizi** objavljenoj sredinom novembra.

Industrija danas izbacuje 20% ukupnih emisija gasova staklene bašte u EU.

"Odlučili smo se za dvostruki pristup sa primenom prodornih tehnologija za industrijske kapacitete kojima je potrebno reinvestiranje, uz istovremeno omogućavanje industrijama s tradicionalnim procesima da rade sve dok ne budu predviđene za zamenu", rekli su istraživači nemačkog Agora Energiewende i Instituta Wuppertal.

Da bi se postigao cilj od 55%, trebalo bi da industrije koje podležu obaveznoj EU šemi trgovine ugljenikom (ETS) smanje emisije za 27% ili za oko 140 miliona tona ekvivalenta ugljendioksida godišnje, navodi se u studiji.

To bi mogli postići ako politika bloka podrži inovativne tehnologije za zamenu pogona, nešto što je takođe potrebno da se zaustavi premeštanje tih industrija u inostranstvo.

Istraživači su izračunali da će se oko 20% trenutnih kapaciteta čeličana u EU, 53% kapaciteta hemijske industrije i 30%

cementara morati obnoviti do 2030. godine. Ako bi se ti kapaciteti zamenili za klimatski neutralne, tada bi se eliminisalo emisija 145 miliona tona CO₂, rekli su.

Studija pokazuje da bi proizvođači čelika mogli smanjiti svojih 188 miliona tona emisija u 2017. za trećinu do 2030. ako bi nova postrojenja koristila tehnologije direktnog reduciranja (DRIB) železne rude i ako bi postupno prešla s nosa fosilnih gasova na zeleni vodonik.

Hemijska postrojenja mogla bi smanjiti emisiju za petinu prelaskom sa zagrevanja kotlova na gasni pogon na električnu energiju.

Proizvođači cementa mogli bi ukloniti više ugljenika nego što trenutno emituju primenom procesa hvatanja i skladištenja CO₂, biogoriva i procesa rekarbonizacije za skladištenje ili recikliranje ugljendioksida..

ACER usvojio Metodologiju za zone trgovanja električnom energijom

ACER

LJUBLJANA - Agencija Evropske unije za saradnju energetske regulatora (ACER) objavila je 26. novembra [Odluku](#) o metodologiji i premisama koje će se koristiti u procesu preispitivanja zona trgovanja i za razmatranje alternativnih konfiguracija zona, u skladu sa Uredbom EU o internom tržištu električne energije.

Predloženi paket za pregled zona trgovanja razvili su operateri prenosnog sistema (OPS), a nadležna regulatorna tela uputila su ga ACER-u u julu 2020. godine, jer nije pronađen jednoglasni dogovor.

Odluka ACER-a uključuje dva ključna aspekta:

- usvajanje metodologije za pregled zone trgovanja i pretpostavki koje će se koristiti za postupak pregleda zone trgovanja, podložno potrebnim izmenama i dopunama.
- Zahtev operaterima prenosnih sistema da dostave rezultate proizašle iz analize lokacijskih graničnih cena (LMP) kako bi ACER mogao doneti odluku o alternativnim konfiguracijama zona trgovanja.

EU pregovara sa Poljskom oko podrške oštrijem klimatskom cilju

BRISEL – Evropska komisija razgovarala je 17. novembra s poljskim zvaničnicima kako bi pokušala dobiti podršku za oštrij EU cilj klimatskih promena, nakon što je Varšava zatražila dodatne analize.

Poljski ministar za klimu i životnu sredinu Mihał Kurtzka rekao je da njegovoj zemlji nedostaju informacije o tome šta povećani cilj znači za države članice, regije i sektore. „Ne želimo da sprovedimo krupne radikalne promene bez potpunog sagledavanja posledica“.

Za novi cilj potrebno je odobrenje iz svih 27 zemalja EU - što znači da Komisija mora uveriti Poljsku, koja više od 70% svoje energije dobija iz uglja, prenosi **Reuters**.

Višestruko štetan poljski plan napuštanja uglja – ekolozi

VARŠAVA - Poljska bi trebalo da odustane od plana za spajanje državnih energetske grupe nakon što one premeste poslove sa ugljem u zaseban entitet, jer neće ispuniti klimatske ciljeve EU, navodi se u izveštaju ekološke grupe ClientEarth i think tank-a InStrat.

Generalni direktor energetske kompanije PGE rekao je prošlog meseca da bi spajanje te državne komunalne firme sa nacionalnim konkurentima Tauronom i Eneom posle prepuštanja njihovog sektora ugljenokopa i energije iz uglja u zaseban državni entitet povećalo investicioni potencijal kompanija (Vidi: [BILTEN AERS#526](#)).

PGE je rekao da nema drugog izbora osim napuštanja uglja da bi mogao dobiti finansijska sredstva za ulaganja.

Plan je odobrilo ministarstvo državne imovine, koje radi na detaljima.

„Plan restrukturiranja ne samo da je u neskladu s klimatskom politikom EU i neambiciozan kada je reč o ukidanju uglja, već će naneti državi multimilijardske gubitke“, rekao je za **Reuters** Pavel Čizak, ekonomski ekspert InStrata.

Izveštaj je pokazao da će, ako se plan sprovede, Poljska 2030. proizvesti 92,2 teravat-sata (TWh) električne energije iz uglja, ili više od pet puta više nego što bi trebalo ako sledi klimatske politike EU.

Takođe stoji da će PGE dobiti 31 milijardu zlota (8,3 milijarde dolara) kompenzacija za gašenje sektora uglja, dok će država preuzeti 26,5 milijardi zlota dugovanja tog istog sektora.

ClientEarth i InStrat takođe su rekli da bi imovina uglja trebalo da bude deo portfelja kompanije koja se kotira na berzi, što bi garantovalo da je postupak postupnog ukidanja uglja transparentan.

EK: Kompenzacije za gašenje nemačkih TE na ugalj u skladu sa EU pravilima

BRISEL - Evropska komisija (EK) utvrdila je da konkurentni tenderski mehanizam, koji je Nemačka uvela za nadoknadu za privremeno, postupno gašenje elektrana na ugalj, podstiče klimatske ciljeve Evropske unije i u skladu je s pravilima o državnoj pomoći.

Izvršna potpredsjednica EK, Margret Vestager, zadužena za politiku tržišne konkurencije, rekla je: «Postupno ukidanje elektrana na mrki ugalj na presudan način doprinosi transformaciji u klimatski neutralnu ekonomiju, u skladu je sa ciljevima evropskog zelenog sporazuma i sa EU pravilima o državnoj pomoći».

Prema Vestager, konkurentni tenderi su efikasno sredstvo kojim se osigurava da kompenzacija bude svedena na minimum i izbegne neprimereno narušavanje konkurencije na jedinstvenom tržištu EU.

Nemački tenderski mehanizam

Prema njemačkom zakonu o postupnom ukidanju uglja, upotreba tog fosilnog goriva za proizvodnju

električne energije moraće se postupno ukidati do 2038.

Nemačka je odlučila da podstakne rano yatvaranje elektrana na mrki ugalj putem premije koja se dodeljuje putem konkurentne tenderski mehanizam.

Nemački energetska regulator objaviće sedam tendera između 2020. i 2023. godine, za zatvaranje elektrana na mrki ugalj i do 2026. jednom godišnje malih TE na lignit (ispod 150 MW). Pobjednike tendera odrediće regulator.

Dizajn tenderskog mehanizma trebalo bi da omogući Nemačkoj da eliminiše najveću količinu emisija CO2 s tržišta uz najniže troškove, istovremeno izbegavajući zatvaranje onih elektrana koje su ključne za stabilnost mreže.

U svojoj odluci Komisija ne zauzima konačan stav o tome pruža li mera prednost operatoru u odnosu na konkurente i predstavlja li time državnu pomoć. Komisija je, međutim, zaključila da doprinos ove mere klimatskim ciljevima EU nadmašuje svako potencijalno narušavanje konkurencije i trgovine izazvano podrškom.

Nemačka : 165.000€/MW kompenzacija za prve TE na ugalj

BERLIN - Rezultati prve aukcije za razgradnju TE na ugalj kapaciteta 4 GW energetska regulator BNA trebalo bi da objavi 1. decembra, rekla je za **Montel** portparol ministarstva energije te zemlje.

Izabrane elektrane moraju se povući sa tržišta do kraja godine i kao rezultat toga dobiti naknadu, ograničenu na 165.000 EUR / MW u prvom krugu.

UN: Nemačka da ukine ugalj do 2030.

NIJUJORK - "Nužno je da se Evropska unija obaveže na smanjenje emisija CO2 za najmanje 55% do 2030. godine", rekao je generalni sekretar Ujedinjenih nacija Antonio Gutereš 19. novembra Evropskom savetu za spoljne odnose (ECFR), prenosi **Euractiv**.

Većina zemalja EU podržava cilj od 55%, ali za to treba odobrenje svih 27 država, a Poljska je pre svog izjašnjenja, zatražila više analiza ekonomskih posledica ove mere.

Gutereš je rekao da bi sredstva iz sledećeg evropskog budžeta i fonda za oporavak trebalo da pomognu u zaštiti onih koji su pogođeni tranzicijom na niskougljenične energetske izvore,.

Takođe je pozvao zemlje EU da obustave finansiranje projekata za fosilna goriva u inostranstvu i rekao da bi bogatije države EU trebalo da do 2030. obustave sagorevanje uglja - što je zapravo poziv upućen Nemačkoj, najvećem korisniku uglja, koja planira da napusti ovo gorivo do 2038. godine.

Ukrajina dovršava koncept reforme industrije uglja

KIJEV - Ministarstvo energetike Ukrajine dovršava koncept reforme industrije uglja radi podnošenja projekta na vladino odobrenje.

"Približavamo se konačnom predstavljanju koncepta reforme industrije uglja pre nego što ga odobri Kabinet ministara. Ovo je jedna od ključnih tačaka za kretanje ka dekarbonizaciji," rekla je prva zamenica ministra energetike Olha Buslavec.

Kako prenosi **Ukrinform**, Ministarstvo energetike je već dovršilo pripremu nacрта koncepta, čiji je cilj posebno optimizacija izdataka državnog budžeta.

Tokom pripreme koncepta, Ministarstvo energetike je saopštilo da proučava nemačko iskustvo u transformaciji urbanih celina oslonjenih na industriju uglja u moderne inovativne centre.

Britanski regulator predlaže povećanje granice cene za struju/gas snabdevačima

LONDON - Britanski energetska regulator Ofgem razmišlja o povećanju gornje granice cena nakon što je pandemija Covid-19 izazvala rast dugova, pogodivši finansije dobavljača energije.

Regulator navodi da se sa eskalacijom pandemije, sve više domaćinstava bori da plati svoje račune za energiju, što utiče na finansije snabdevača. Ofgem očekuje da će se broj neplaćenih računa povećati ove zime.

„Pandemija je rezultirala povećanim lošim dugovima do nivoa koji nije pokriven gornjom granicom (tarifa)“.

Regulator stoga planira da omogući uvećanje gornje granice godišnje cene vojnog (struja/gas) računa po domaćinstvu od 21 funte, kako bi mogli povratiti rast troškova zabeležen ove godine.

Konsultacije će trajati do 21. decembra, a konačna odluka biće objavljena u februaru. Ograničenje računa za električnu energiju i gas stupilo je na snagu u januaru 2019., nakon tvrdnji da dobavljači postavljaju previsoke cene, piše portal **ShareCast**.

EnZ ne stagnira, već ide putem energetske tranzicije - Sekretarijat

BEČ - Članice Energetske zajednice povećale su ove godine instalirane kapacitete za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za 19%, ali to nije dovoljno, navodi se u **Godišnjem izveštaju** Sekretarijata Energetske zajednice.

Janez Kopač, direktor Sekretarijata, ocenio je „da je čaša dopola puna“, iako nema sumnje da je potrebno učiniti više u oblastima smanjenja emisija, energetske efikasnosti, razvoja održivih obnovljivih izvora i suštinske tržišne integracije da bi Energetska zajednica uspjela u energetskej tranziciji ka čistoj energiji.

Izveštaj otkriva da su članice postigle napredak u tržišno orijentisanim i održivim energetskim reformama uprkos krizi COVID-19. Naime, prosečna primena propisa od strane članica se povećala sa 48% na 53%.

Na aukcijama za obnovljive izvore energije postignute su cene koje su mnogo niže od administrativno utvrđenih fid-in tarifa, što je smanjilo troškove subvencionisanja koje plaćaju krajnji potrošači energije. Ovo bi trebalo da bude motivacija za sve članice da pređu na tržišno zasnovane modele podrške za obnovljive izvore, rekao je zamenik direktora Dirk Buschle.

Kako se navodi u Godišnjem izveštaju, Energetska zajednica moraće da dokaže da može ne samo da podrži energetskej tranziciju, već i da je ubrza i upravlja ovim procesom, koji će članice voditi evropskim putem ka dekarbonizaciji.

Kao dobar znak u ovom pravcu, izveštaj ukazuje na napredak u izmenama Ugovora o osnivanju Energetske zajednice.

Izmene i dopune ugovora, kako se navodi, konačno će biti definisane krajem ove godine, što bi trebalo da poboljša usklađenost članica sa pravnim tekovinama EU (acquis) i obezbedi potencijal za spajanje tržišta EU i Zapadnog Balkana, za početak u sektoru električne energije.

Počela je priprema studije za definisanje ciljeva za energetskej efikasnost, obnovljive izvore i dekarbonizaciju do 2030, navodi se u izveštaju, i dodaje da će ciljevi biti usvojeni 2021, u poslednjem momentu, zajedno sa paketom Čista energija za sve Evropljane.

Izveštaj, takođe, ističe da je EU sve više zainteresovana da se u njenom susedstvu postepeno ukine korišćenje uglja, uvede porez na CO2 i ubrza energetskej renoviranje objekata. EU je u tom smislu obećala podršku ovim zemljama, piše u izveštaju.

Energetske kompanije u Rumuniji žale se na regulatora

LONDON - Energetske kompanije aktivne u Rumuniji napale su nacionalnog regulatora ANRE zbog nametanja višestrukih zahteva koji „zbunjuju tržište“ i „guše likvidnost“.

Domaće i strane kompanije žalile su se na ono što su nazvale teškim i nepotrebnim dužnostima izveštavanja, prenosi 25. novembra **ICIS**, globalni izvor berzanskih informacija.

Žalbe su uključivale i nepredvidivo okruženje u kojem ANRE može donositi odluke bez prethodnog savetovanja, kao i neprozirnu praksu, zbog koje se nerezidentne kompanije trude da prate korak sa domaćim tržištem.

Prošlog meseca Evropska federacija trgovaca energijom (EFET) navela je u studiji da rumunski regulator tržišta energije nameće "višestruke" zahteve za izveštavanjem koji odvlače energetske subjektima mnogo vremena, bez da im stvaraju "dodane vrednosti".

ANRE nije odgovorio na molbu ICIS-a za komentar.

U razgovoru za ICIS, predstavnik jedne velike EU kompanije rekao je da je njegova firma nameravala da uđe na rumunsko tržište prirodnog gasa, ali velika količina papirologije i

nedostatak transparentnosti nadzornog tela u objavljivanju dokumenata na engleskom naveli su je da zaobiđe Rumuniju u korist ostalih regionalnih tržišta.

Rumunija briše nove termoelektrane na uglj iz svojih planova

BUKUREŠT - Čini se da su planovi za rumunsku termoelektanu na uglj od 600 MW u Rovinarima osuđeni na propast, pošto je tamošnja energetska kompanija CE Oltenia zatražila od svojih akcionara da donesu odluku u skladu s trenutnim uslovima na energetskom tržištu u Rumuniji i Evropi, preneli su u ponedeljak **lokalni mediji**.

Vest dolazi posle izjave rumunskog ministra energetike Virgila Popeskua da u zemlji neće biti izgrađena više ni jedna elektrana na uglj.

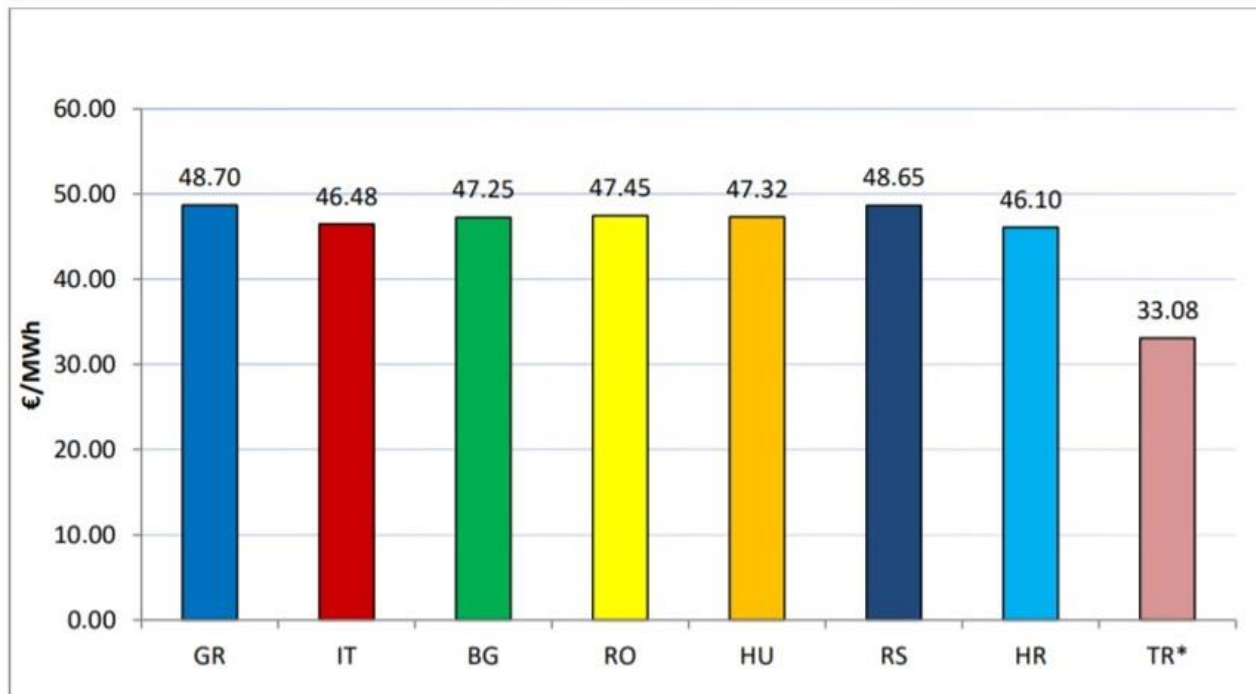
U pozivu na generalnu skupštinu, zakazanu za 14. decembar, pomenuti državni proizvođač uglja i električne energije doveo je u pitanje "mogućnost" da se izgradi elektrana.

Pregovori s kineskim Huadianom započeli su 2012. godine, nakon čega su prekinuti 2016. i nastavljeni pre dve godine, ali bez ikakvog napretka.

Kineski partner trebalo je da bude većinski deoničar novog pogona na jugozapadu Rumunije.

Prosečne cene kliringa na tržištu električne energije jugoistočne Evrope Nedelja 16-22 novembar

Enel ulaže u podizanje OIE kapaciteta na 120 GW

RIM - Enel SpA planira da investira 70 milijardi evra u vetru i solarnu energiju u narednoj deceniji, nastojeći da učvrstiti svoju poziciju najvećeg svetskog proizvođača obnovljive energije izvan Kine, piše *The Wall Street Journal*.

Italijanska komunalna kompanija je u prošli utorak saopštila da će planirane investicije pomoći povećanju kapaciteta obnovljive energije na 120 gigavata, sa sadašnjih 45 gigavata.

Potez je deo šireg programa investicija u iznosu od 160 milijardi evra tokom naredne decenije, koji uključuje i ulaganja u električnu infrastrukturu, baterije i vodonik proizveden iz obnovljivih izvora energije.

Bugarski regulator još nije odobrio prodaju CEZ Bulgaria

SOFIJA - Češka energetska grupacija ČEZ još nije dobila odobrenje od bugarskog energetskog regulatora za prodaju svojih poslova, prvenstveno distribucije električne energije u Bugarskoj lokalnoj finansijskoj i osiguravajućoj grupi Eurohold, izvestio je lokalni *Mediapool*.

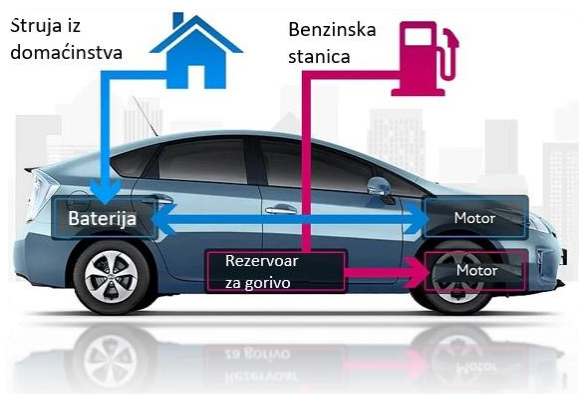
Regulatorna komisija za energiju i vodu (EWRC) kaže da još nije „zaprimila“ dokumente vezane za odobrenje tog posla od strane Komisije za zaštitu konkurencije (CPC), izdato Euroholdu i češkoj kompaniji krajem prošlog meseca.

Kriterijumi za procenu uticaja posla još nisu jasni i o njima će se odlučiti neposredno nakon što se dokumenti iz CPC-a proslede energetsom regulatoru, rekao je čelnik EWRC Ivan Ivanov. EWRC će razmotriti da li sporazum predstavlja pretnju nacionalnoj sigurnosti i sigurnosti snabdevanja električnom energijom, dodao je Ivanov.

Eurohold je u junu 2019. potpisao ugovor o kupovini poslova i imovine ČEZ-a u Bugarskoj za 335 miliona evra, ali je realizaciju posla u početku zabranila Komisija za zaštitu tržišne konkurencije, da bi tu odluku kasnije ukinuo sud.

EU komesar: Nema dovoljno „čiste“ struje za direktnu elektrifikaciju saobraćaja

BRISEL - Evropska "ministarka" transporta upozorila je da EU nema dovoljno čistih izvora energije koji bi podržali direktan prelaz na čisto električna vozila, pa se založila za stepenastu tranziciju preko prelaznih tehnologija poput plug-in hibridnih automobila.

Govoreći 24. novembra na događaju Budućnost mobilnosti u organizaciji **Financial Times-a**, EU komesar za transport, Adina Valean rekla je da su hibridi „trenutno vrlo dobro rešenje, jer nemamo dovoljno infrastrukture i nemamo dovoljno čiste električne energije za vozila sa nultom emisijom, a potrebno je da se brzo dekarbonizujemo“.

Priključni hibridi, koji kombinuju motor sa unutrašnjim sagorevanjem s malom baterijom koja omogućava između 50 km i 90 km vožnje bez emisija, postali su presudni deo strategije mnogih premium proizvođača automobila za postizanje ciljeva smanjenja CO₂, koje je ove godine uveo Brisel.

Više od pola miliona priključnih hibrida verovatno će se prodati širom Evrope 2020. godine, delom zahvaljujući izdašnim subvencijama za kupovinu i poreskim olakšicama u mnogim državama članicama.

Međutim, tu tehnologiju su žestoko kritikovale ekološke grupe. U ponedeljak je Evropska nevladina organizacija Transport & Environment objavila analizu kojom je utvrdila da tri najpopularnija hibridna automobila u EU emituju više CO₂ nego što tvrde njihovi proizvođači.

„Većina [plug-in hibrida] jednostavno nije dobro napravljena,“ tvrdi Julia Poliscanova, direktorka T&E. "Imaju slabe električne motore, velike motore koji zagađuju i obično se ne mogu brzo napuniti.“

IEA: EU "carina" na CO2 nosi "veliki rizik" od trgovinskih ratova

PARIZ - Planirani porez na CO2 na granicama EU, dizajniran za zaštitu radnih mesta i smanjenje emisija, mogao bi da se obje o glavu ovom bloku zemalja, kaže za portal **Recharge** šef odeljenja za obnovljive izvore energije u Međunarodnoj agenciji za energiju.

Jedno od ključnih načela Zelenog sporazuma EU, mehanizam za granično prilagođavanje emisije CO2, kojim bi naplaćivao porez na uvoz iz ne-EU zemalja proizvoda bogatih ugljenikom - prema IEA zvaničniku Paolu Frankl" predstavlja "veliki rizik" od međunarodnih trgovinskih ratova.

Euractiv piše da bi takav potez bio prvenstveno prst u oko Pekinga, ali su i Rusija i SAD već stavile do znanja da su protiv takvog evropskog poreza. Brisel je, međutim odlučan i insistira da je odluka konačna.

Frankl kaže da u IEA smatraju da bi, pre uvođenja ovog poreza, trebalo otvoriti pregovore sa velikim izvoznicima u EU ... "ili stupamo na novu teritoriju na kojoj bi troškovi [mehanizma] bili visoki".

Frankl podseća da se protestni pokret Žutih prsluka u Francuskoj, koji su 2018. pokrenuli porezi na ugljenik na gorivo, nije odnosio samo na više cene za potrošače, već i na osećaj nepravde prema pojedincima i porodicama s nižim prihodima.

Evropska komisija zaoštrava pravila za finansiranje gasnih projekata

BRISEL - EU ombudsman - koji istražuje pritužbe na lošu upravu institucija Evropske unije - zaključio je da "nije dovoljno uzeta u obzir" održivost gasnih projekata uvršćenih na listu prioritarnih energetskih projekata (PCI) Evropske komisije .

Ombudsman je u februaru, na pritužbu jedne ekološke grupacije, otvorio istragu o klimatskim kriterijumima koje je EK koristila u sastavljanju četvrte liste PCI projekata, uključujući pet LNG terminala (među njima oni na Krku i kod Aleksandropolisa) i transportne projekte poput Transjadranskog i EastMed gasovoda, Interkonektora Grčka-Bugarska (IGB), Bugarska-Srbija i dr. Investitorima PCI projekata dostupna su sredstva iz Fonda za povezivanje Evrope od 5,35 milijardi evra i koji traje do kraja 2020.

U proceni objavljenoj u četvrtak, 19. novembra, evropski ombudsman Emily O'Reilly je, ipak, navela da "u ovom trenutku nisu opravdana daljnja ispitivanja" nakon što je Komisija tokom istrage saopštila da radi na poboljšanju metodologije za procenu održivosti kandidovanih gasnih projekata.

Ažurirani kriterijumi trebalo bi da stupe na snagu pre procene kandidata za gasne projekte za petu PCI listu, rekla je O'Reilly.

Szijjarto: LNG Krk ključan za Mađarsku

BUDIMPEŠTA - Mađarski ministar spoljnih poslova Peter Szijjarto izjavio je 24. novembra da je LNG terminal na Krku ključan za snabdevanje njegove zemlje gasom..

Mađarska bi tim putem trebalo da prima milijardu m³ LNG-a godišnje od 1. januara 2021., rekao je ministar za **MTI** i izrazio nadu da će Hrvatska razmotriti proširenje kapaciteta terminala koji bi tada mogao igrati još veću ulogu u snabdevanju Mađarske energijom.

Na godišnjem nivou terminal ima kapacitet od 2,6 milijardi kubnih metara gasa. Sav slobodan kapacitet terminala zakupljen je za naredne tri gasne godine.

Počinje probni rad terminala LNK Krk

RIJEKA - Brod "LNG Croatia" isplovio 21. novembra iz brodogradilišta "Viktor Lenac" prema španskoj luci Sagunto, u kojoj će ukrcati utečnjeni prirodni gas (LNG) za probni rad terminala u Omišlju, na Krku, prenosi hrvatska agencija **Hina**.

Početak probnog rada terminala u Omišlju najavljen je za ovu nedelju, a terminal će od 1. januara 2021. biti u komercijalnoj upotrebi.

Projekt LNG Krk vredan je 233,6 miliona evra od čega je Evropska komisija dala bespovratnih 101,4 milion evra.

Gasprom 5. decembra obnavlja radove na Severnom toku 2

LONDON - Rusija će 5. decembra ponovno pokrenuti radove na završnoj deonici gasovoda Severni tok, objavio je 29. novembra operator ovog posla.

Bloomberg citira analitičare i izvore u industriji da će Gasprom po svoj prilici uspeti da zaobiđe nove prepreke koje ovom projektu u naredne tri nedelje treba da postavi Kongres SAD.

Cevovod od 9,5 milijardi evra ispod Baltičkog mora postao je glavni izvor trvenja u transatlantskim odnosima, a predsednik Donald Tramp pozvao je Evropu da se okrene američkom LNG-u na račun smanjenja uvoza ruskog gasa gasovodima.

Logika zapadnih kompanija uključenih u posao i klijenata ruskog gasa u tom delu Evrope je čisto ekonomske prirode - ruski gas je barem 30% jeftiniji od orijentacije na LNG.

Pod pretpostavkom da je obezbedio brod za polaganje cevi, Gasprom mora rešiti još dva izazova da finalizuje posao, piše **Bloomberg**: Obezbediti osiguranje za projekat i dobiti potvrdu da je posao koji se obavlja siguran i da je u skladu sa standardima Evropske unije.

"Sve u svemu, još uvek je moguće da Severni tok 2 bude izgrađen do leta 2021. i da dobije sve potrebne sertifikate za protok gasa sledeće zime", rekla je Katja Jafimava, viši istraživač na Oxfordskom institutu za energetske studije.

Svečano otvaranje prve cevi gasovoda Severni tok 2, novembra 2011. godine

Gaspromovi EU partneri ostaju u projektu Severni tok 2

BEČ - Energetski giganti iz EU zemalja koji finansiraju Severni tok 2 drže se, čak i pod američkim sankcijama, ovog projekta koji će za 55 milijardi kubika gasa uvećati direktne isporuke ruskog gasa u Nemačku i odatle dalje na tržišta srednje i zapadne Evrope, piše u sredu

Bloomberg.

Rainer Seele, generalni direktor austrijskog OMV-a, jednog od glavnih finansijera projekta, rekao je da EU treba da sledi sopstvene energetske interese. "Ne postoji predvidivi rizik koji bi mogao zaustaviti projekat, niti je to tema", dodaje on u intervjuu za Bloomberg.

Agencija navodi da slično misle i ostali partneri Gasproma u projektu, među kojima francuski Engie, nemački Wintershall DEA i Uniper.

Izvršni direktor Wintershalla Mario Mehren rekao je ove nedelje da je uveren da će biti izgrađen Nord Stream 2, ponavljajući konstataciju čelnika Unipera Andreasa Schierenbecka da očekuje završetak projekta.

Finansijska direktorka Engie Judith Hartmann izjavila je nedavno da očekuje da će se na razgovorima s partnerima u Severnom toku 2 u decembru razmotriti sledeći koraci.

CEO Wintershall-a: Ne sekiraju nas američke pretnje Severnom toku 2

FRANKFURT - Glavni izvršni direktor Wintershall-a rekao je da ga ne brinu izveštaji o američkim pretnjama sankcijama projektu gasovoda Severni tok 2, kojim rukovodi Gasprom, a gde je njegova kompanija sufinansijer.

"Na nas to ne utiče", rekao je u ponedeljak u web razgovoru sa novinarima čelnik nemačke kompanije Mario Mehren, prenosi **Reuters**

